

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
LAILY MEDINA
přednesené dne 10. dubna 2025¹

Věc C-703/23 P

**Jelena Petrovna Timčenko
proti**

Radě Evropské unie

„Kasační opravný prostředek – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Rozhodnutí 2014/145/SZBP – Zákaz vstupu na území členských států nebo průjezdu přes ně – Zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů – Zařazení navrhovatelky na seznam – Článek 1 odst. 1 *in fine* a čl. 2 odst. 1 *in fine* rozhodnutí 2014/145/SZBP – Pojem „spojení“ v případě dvou osob spojených rodinným poutem“

I. Úvod

1. Toto stanovisko se týká kasačního opravného prostředku podaného Jelenou Petrovnou Timčenko, navrhovatelkou v projednávané věci, který zní na zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 6. září 2023, *Timčenko v. Rada* (T-361/22, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2023:502).

2. Tribunál svým rozsudkem zamítl žalobu podanou navrhovatelkou na základě článku 263 SFEU a znějící na neplatnost:

- zaprvé rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/582 ze dne 8. dubna 2022, kterým se mění rozhodnutí 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 10, s. 55), a prováděcího nařízení Rady (EU) 2022/581 ze dne 8. dubna 2022, kterým se provádí nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 110, s. 3)², a,
- zadruhé rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/1530 ze dne 14. září 2022, kterým se mění rozhodnutí 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 239, s. 149), a prováděcího nařízení (EU) 2022/1529 ze dne 14. září 2022, kterým se provádí nařízení

¹ – Původní jazyk: francouzština.

² – Dále společně jen „sporné původní akty“.

č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 239, s. 1)³,

– v rozsahu, v němž se tyto akty⁴ dotýkají navrhovatelky. Na základě uvedených aktů Rada Evropské unie uložila navrhovatelce zejména zákaz vstupu na území členských států nebo průjezdu přes ně a zmrazila veškeré její finanční prostředky a hospodářské zdroje na tomto území. Tribunál rovněž zamítl žalobu v rozsahu, v němž se domáhala na základě článku 268 SFEU náhrady nemajetkové újmy, která navrhovatelce údajně vznikla v důsledku přijetí těchto aktů.

3. Tribunál zejména vyložil pojem „spojení“ uvedený v čl. 1 odst. 1 *in fine* a čl. 2 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145⁵, tak, že se vztahuje na fyzické nebo právnické osoby, které jsou obecně spojeny společnými zájmy, aniž se vyžaduje spojení prostřednictvím hospodářské činnosti. Pokud jde o rodinné příslušníky, Tribunál v podstatě uvedl, že toto spojení musí přesahovat rodinný vztah a musí se vyznačovat objektivní existencí prolínání společných zájmů. Na tomto základě Tribunál rozhodl, že se Rada nedopustila nesprávného posouzení, když konstatovala, že navrhovatelka byla jako členka správní rady Nadace Jeleny a Gennadije Timčenkových⁶ spojena se svým manželem, který, jak vyplývá z rozsudku ze dne 6. září 2023, Timčenko v. Rada (T-252/22, EU:T:2023:496), sám splňoval dvě z kritérií pro zařazení na seznam stanovených pozměněného rozhodnutí 2014/145.

4. Navrhovatelka kritizuje úvahy Tribunálu a vytýká mu, že se dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „spojení“. Podle ní vede tento výklad k tomu, že se kritérium stanovené v čl. 1 odst. 1 *in fine* a čl. 2 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 použije na fyzické osoby pouze z důvodu existence rodinného pouta mezi nimi, což je v rozporu s judikaturou Soudního dvora. Kromě toho se domnívá, že v projednávané věci Tribunál nevymezil společné zájmy, které sdílí se svým manželem a které přesahují pouhé společenství zájmů vlastní každému rodinnému vztahu.

5. Projednávaná věc se týká jednoho z prvních kasačních opravných prostředků podaných k Soudnímu dvoru ve věci omezujících opatření přijatých Radou v roce 2022 po invazi ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu⁷. Poskytuje Soudnímu dvoru příležitost zabývat se výkladem čl. 1 odst. 1 *in fine* a čl. 2 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145, které odkazují na fyzické nebo právnické osoby, subjekty nebo orgány, které jsou spojeny s fyzickými nebo právnickými osobami, jež splňují alespoň jedno z kritérií pro zařazení na seznam stanovených v uvedených člancích.

6. Je třeba dodat, že projednávaná věc souvisí s věcí C-702/23 P, založené na kasačním opravném prostředku podaném Gennadijem Nikolajevičem Timčenkem, manželem navrhovatelky. Uvedeným opravným prostředkem se G.N. Timčenko domáhá zrušení rozsudku ze dne 6. září 2023, Timčenko v. Rada (T-252/22, EU:T:2023:496), kterým Tribunál potvrdil zařazení G. N. Timčenka na seznamy související s omezujícími opatřeními mimo jiné z důvodu uplatnění kritérií stanovených v čl. 1 odst. 1 písm. a) a b) pozměněného rozhodnutí 2014/145. Stanovisko v poslední uvedené věci je rovněž přednášeno dnes.

³ – Dále společně jen „sporné akty o ponechávání“.

⁴ – Dále společně jen „sporné akty“.

⁵ – Viz bod 10 tohoto stanoviska.

⁶ – Dále jen „nadace Timčenkových“.

⁷ – V tomto ohledu viz rovněž rozsudek ze dne 13. března 2025, Šuvalov v. Rada (C-271/24 P, EU:C:2025:180).

II. Skutkový základ sporu, řízení a návrhová žádání účastnic řízení

A. Skutečnosti předcházející sporu

7. Skutečnosti předcházející sporu jsou uvedeny v bodech 2 až 16 napadeného rozsudku a pro účely tohoto stanoviska je lze shrnout takto.

8. Dne 17. března 2014 přijala Rada Evropské unie na základě článku 29 SEU rozhodnutí 2014/145/SZBP⁸. Téhož dne přijala Rada na základě článku 215 SFEU nařízení (EU) č. 269/2014⁹.

9. V návaznosti na invazi ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu přijala Rada dne 25. února 2022 rozhodnutí (SZBP) 2022/329, kterým se mění rozhodnutí 2014/145 (Úř. věst. 2022, L 50, s. 1), a nařízení (EU) 2022/330, kterým se mění nařízení č. 269/2014 (Úř. věst. 2022, L 51, s. 1), mimo jiné za účelem úpravy kritérií, na jejichž základě mohou být fyzické nebo právnické osoby, subjekty nebo orgány cílem dotčených omezujících opatření.

10. Článek 1 odst. 1 rozhodnutí 2014/145 ve znění rozhodnutí 2022/329¹⁰ stanoví následující:

„1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zamezení vstupu na své území nebo průjezdu přes ně:

- a) fyzickým osobám, které nesou odpovědnost za činnosti nebo politiky, jež narušují nebo ohrožují územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny nebo stabilitu či bezpečnost Ukrajiny nebo brání působení mezinárodních organizací na Ukrajině, a fyzickým osobám, které tyto činnosti nebo politiky podporují nebo je provádějí;
- b) fyzickým osobám, které materiálně či finančně podporují ruské činitele s rozhodovací pravomocí odpovědné za anexi Krymu nebo za destabilizaci Ukrajiny nebo které mají z vazby na tyto činitele prospěch[...]

[...]

a fyzickým osobám s nimi spojeným, uvedeným na seznamu v příloze.“

11. Článek 2 odst. 1 písm. a) a d) pozměněného rozhodnutí 2014/145 stanoví zmrazení finančních prostředků fyzických osob, které splňují v podstatě stejná kritéria, jako jsou kritéria stanovená v čl. 1 odst. 1 písm. a) a b) tohoto rozhodnutí. Nařízení č. 269/2014 ve znění nařízení 2022/330¹¹ rovněž stanoví stejná kritéria.

⁸ – Rozhodnutí Rady o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2014, L 78, s. 16).

⁹ – Nařízení Rady o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2014, L 78, s. 6).

¹⁰ – Dále jen „pozměněné rozhodnutí 2014/145“.

¹¹ – Dále jen „pozměněné nařízení č. 269/2014“.

12. Dne 8. dubna 2022 přijala Rada s ohledem na závažnost situace na Ukrajině sporné původní akty. Těmito akty bylo jméno navrhovatelky pod číslem 903 doplněno na seznam připojený k pozměněnému rozhodnutí 2014/145 a pod stejným číslem na seznam v příloze I pozměněného nařízení č. 269/2014 z následujících důvodů:

„Jelena Timčenko je manželkou miliardáře Gennadije Timčenka, který byl zařazen na seznam podle rozhodnutí 2014/145[...]. Podílí se na veřejné činnosti svého manžela prostřednictvím Nadace Timčenko [Timčenkových]. Má tedy prospěch z Gennadije Timčenka, který nese odpovědnost za podporu činností a politik narušujících územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny a za poskytování materiální či finanční podpory ruským činitelům s rozhodovací pravomocí odpovědným za anexi Krymu nebo za destabilizaci Ukrajiny a který má z vazby na tyto činitele prospěch.“

13. Dne 11. dubna 2022 bylo v *Úředním věstníku Evropské unie* (Úř. věst. 2022, C 157, s. 11) zveřejněno oznámení určené osobám a subjektům, na které se vztahují omezující opatření stanovená pozměněným rozhodnutím 2014/145 a pozměněným nařízením č. 269/2014.

14. E-mailem ze dne 14. dubna 2022 požádala navrhovatelka Radu, aby jí umožnila nahlédnout do celého spisu, který se jí týká, což se stalo dne 28. dubna 2022.

15. Dopisem ze dne 31. května 2022 zaslala navrhovatelka Radě žádost o přezkum.

16. Dne 14. září 2022 přijala Rada sporné akty o ponechání, které zachovaly jméno navrhovatelky na dotčených seznamech na základě odůvodnění totožného se zpochybněným odůvodněním obsaženým ve sporných původních aktech.

17. Dne 15. září 2022 Rada oznámila navrhovatelce sporné akty o ponechání na seznamech, když jí v podstatě sdělila, že se nedopustila nesprávného posouzení, neboť omezující opatření, která se na ni vztahovala, vycházela z použití pojmu „spojení“ stanoveného v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145. V tomto ohledu Rada upřesnila, že spojení navrhovatelky s jejím manželem vyplývá nejen z jejich rodinného pouta, ale také z role a činností, které vykonává v nadaci Timčenkových, čímž se zapojuje do veřejných činností svého manžela a umožňuje jí z nich mít prospěch, zejména pokud jde o její společenské postavení.

B. Řízení před Tribunálem a rozsudek, který je předmětem kasačního opravného prostředku

18. Návrhem ze dne 17. června 2022 se navrhovatelka domáhala, aby Tribunál zrušil sporné původní akty v rozsahu, v němž ji zařazovaly na seznam osob, na které se vztahují omezující opatření. Rovněž se domáhala, aby jí Tribunál přiznal náhradu nemajetkové újmy, která jí měla vzniknout v důsledku přijetí těchto aktů. Kromě toho navrhovatelka dne 25. listopadu 2022 předložila návrh na úpravu žaloby, kterou změnila výrok své žaloby tak, že jej doplnila o návrh na zrušení sporných aktů o ponechání na seznamech.

19. V rámci své žaloby na neplatnost navrhovatelka zaprvé tvrdila, že Rada porušila její právo na soudní ochranu, jakož i povinnost uvést odůvodnění, kterou má tento orgán. Zadruhé navrhovatelka vytykala Radě, že se dopustila nesprávného posouzení, když měla za to, že je spojena se svým manželem, G.N. Timčenkem ve smyslu čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 prostřednictvím nadace Timčenkových. Zatřetí, navrhovatelka tvrdila, že Rada porušila její právo být vyslechnuta.

20. Dne 6. září 2023 Tribunál poté, co zamítl všechny návrhy navrhovatelky, žalobu v plném rozsahu zamítl.

21. Pokud jde zejména o nesprávné posouzení vytykané navrhovatelkou¹², Tribunál uvedl, že ačkoli se pojem „spojení“ často používá v aktech Rady týkajících se omezujících opatření, není jako takový definován a jeho význam závisí na daných souvislostech a okolnostech. Tribunál však s ohledem na rozsudek ze dne 8. března 2023, Prigožinová v. Rada (T-212/22, dále jen „rozsudek Prigožinová“, EU:T:2023:104), rozhodl, že tento pojem se týká fyzických nebo právnických osob, které jsou obecně spojeny společnými zájmy, aniž však vyžaduje spojení prostřednictvím hospodářské činnosti.

22. Za těchto okolností lze podle Tribunálu pojem „spojení“ uvedený v příslušných ustanoveních pozměněného rozhodnutí 2014/145 vykládat tak, že zahrnuje jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu nebo subjekt, které mají vazbu přesahující rodinné pouto s osobou, na kterou se tak jako v projednávaném případě vztahují omezující opatření z důvodu finanční podpory nebo prospěchu od ruských činitelů s rozhodovací pravomocí odpovědných za invazi na Ukrajinu nebo podpory jednání nebo politik, které narušují nebo ohrožují svrchovanost a nezávislost Ukrajiny¹³. Tribunál navíc konstatoval, že výše uvedený výklad nelze zpochybnit bodem 7 odůvodnění každého ze sporných původních aktů, na který se navrhovatelka odvolávala¹⁴.

23. V dané věci Tribunál konstatoval, že navrhovatelka a její manžel jsou zakladateli nadace Timčenkových a mají v ní aktivní roli v tom smyslu, že jsou přímo spojeni s její provozní činností a mají podstatné pravomoci při správě této nadace. V případě navrhovatelky byla tato účast o to výraznější, že byla rovněž členkou správní rady této nadace¹⁵. Tribunál proto dospěl k závěru, že Rada mohla, aniž se dopustila nesprávného posouzení, považovat navrhovatelku za osobu spojenou v rámci nadace Timčenkových se svým manželem, který sám, jak vyplývá z rozsudku ze dne 6. září 2023, Timčenko v. Rada (T-252/22, EU:T:2023:496), splňoval kritéria stanovená v čl. 1 odst. 1 písm. a) a b) pozměněného rozhodnutí 2014/145, a proto přijmout vůči ní omezující opatření¹⁶.

24. Konečně Tribunál odmítl argument navrhovatelky, že její činnosti v rámci nadace Timčenkových nepředstavovaly žádné riziko obcházení omezujících opatření, kterým podléhal její manžel, a nespojily se invazí na Ukrajinu, s odůvodněním, že ani kritéria stanovená v čl. 1 odst. 1 písm. a) a b) pozměněného rozhodnutí 2014/145, ani judikatura nevyžadují, aby byly obě tyto skutečnosti prokázány¹⁷.

C. Návrhová žádání účastnic řízení

25. Svým kasačním opravným prostředkem podaným dne 16. listopadu 2023 navrhovatelka navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek,

¹² – Napadený rozsudek, body 52 až 85.

¹³ – Napadený rozsudek, bod 74.

¹⁴ – Napadený rozsudek, body 75 a 76.

¹⁵ – Napadený rozsudek, body 77 a 78.

¹⁶ – Napadený rozsudek, bod 79.

¹⁷ – Napadený rozsudek, body 80 až 82.

- meritorně rozhodl o žalobě a zrušil sporné akty v rozsahu, v němž se jí dotýkají, a
- uložil Radě náhradu nákladů řízení.

26. Rada, podporovaná Komisí, navrhuje, aby Soudní dvůr:

- kasační opravný prostředek zamítl,
- uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

III. Právní analýza

27. Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje navrhovatelka tři důvody, z nichž první vychází z nesprávného právního posouzení při výkladu kritéria „spojení“ stanoveného pozměněným rozhodnutím 2014/145 ve vztahu k pojmu „společné zájmy“, druhý z nesprávného právního posouzení spočívajícího v nesprávném výkladu pojmu „neoprávněný“ v bodě 7 odůvodnění rozhodnutí 2022/582 a třetí z nesprávného právního posouzení při výkladu kritéria „spojení“ ve vztahu k cíli omezujících opatření a porušení povinnosti uvést odůvodnění.

28. V souladu s cílenou žádostí Soudního dvora se má analýza omezit na argumenty předložené navrhovatelkou v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku.

29. Tímto důvodem navrhovatelka vytýká Tribunálu, že nesprávně vyložil a použil kritérium „spojení“ stanovené v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145¹⁸. Skládá se v podstatě ze dvou částí.

30. V první části navrhovatelka tvrdí, že výklad Tribunálu vede k tomu, že toto kritérium je uplatňováno na fyzické osoby pouze z důvodu existence rodinného pouta s osobou, na kterou se vztahují omezující opatření. Neurčitými pojmy použitými v napadeném rozsudku se Tribunál snažil pokrýt velké množství situací, aniž identifikoval společné zájmy, které přesahují samotný rodinný vztah, nebo dokonce význam výrazu „prolínání společných zájmů“ vyplývající rovněž z napadeného rozsudku. Podle navrhovatelky je takový výklad způsobilý porušovat zásadu právní jistoty, neboť je nepřesný a nepředvídatelný, pokud jde o případy, kdy jej lze použít.

31. V druhé části navrhovatelka tvrdí, že i když uznává, že je třeba zohlednit celkové souvislosti a okolnosti každého případu, měl Tribunál vysvětlit, jak to učinil například v rozsudku Prigožinová, jak společné zájmy dotčené v projednávané věci svou povahou, kvalitou a kvantitou přesahují pouhé společenství zájmů vlastní každému rodinnému vztahu, aby se jimi mohla vyznačovat objektivní existence „prolínání společných zájmů“. V napadeném rozsudku přitom Tribunál dospěl k závěru, že navrhovatelka byla spojena se svým manželem, aniž identifikoval jakékoli obchodní, hospodářské, kapitálové nebo jiné vazby, které by oba manžele spojovaly nad rámec pouhého rodinného vztahu. Navrhovatelka uvádí, že Tribunál v napadeném rozsudku dovedl spojení mezi ní a jejím manželem pouze z obvyklých funkcí a pravomocí spojených s postavením zakladatele dobročinného sdružení, zatímco společný zájem manželů na provozování dobročinné činnosti byl součástí jejich rodinného vztahu.

¹⁸ – Pro usnadnění analýzy argumentů navrhovatelky je třeba odkazy na kritérium „spojení“ stanovené v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 chápat rovněž jako odkazy na totéž kritérium stanovené v čl. 2 odst. 1 *in fine* tohoto rozhodnutí. Je třeba připomenout, že obdobné kritérium pro zařazení na seznam je uvedeno rovněž v čl. 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 *in fine* nařízení č. 269/2014.

32. Rada tvrdí, že tento důvod kasačního opravného prostředku by měl být prohlášen za částečně nepřipustný v rozsahu, v němž se snaží částečně zpochybnit skutková posouzení Tribunálu, a současně zpochybňuje argumenty předložené navrhovatelkou, přičemž se v podstatě opírá o úvahy obsažené v napadeném rozsudku.

33. Úvodem je třeba uvést, že v rozsahu, v němž Rada tvrdí, že první důvod je nepřipustný, neboť se navrhovatelka ve skutečnosti snaží zpochybnit posouzení důkazů předložených Tribunálu k přezkumu Tribunálem a skutková zjištění učiněná Tribunálem v napadeném rozsudku, je třeba tento argument odmítnout.

34. Ve světle konkrétních argumentů uvedených v kasačním opravném prostředku je totiž třeba konstatovat, že se navrhovatelka nedomáhá zpochybnění skutkových zjištění, která podle Tribunálu zakládají její spojení s manželem ve smyslu čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145. Navrhovatelka naopak vytýká Tribunálu, že dospěl k závěru o existenci takového spojení, aniž v souladu s kritérii, která sám Tribunál ve svém rozsudku dříve stanovil, identifikoval společné zájmy, které by oba manžele spojovaly nad rámec pouhého rodinného vztahu.

35. Je tedy třeba mít za to, že argumenty předložené navrhovatelkou v tomto důvodu se netýkají skutečností, které Tribunál předem považoval za řádně prokázané ve světle důkazů předložených Radou, ale právní kvalifikace těchto skutečností a právních důsledků, které z nich mají být vyvozeny, což spadá do pravomoci Soudního dvora v oblasti kasačního opravného prostředku.

36. V tomto ohledu stačí připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že posouzení skutkových okolností a důkazů sice nepředstavuje, s výhradou jejich zkreslení, právní otázku, která by podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku, avšak Soudní dvůr má podle článku 256 SFEU pravomoc přezkoumat právní kvalifikaci těchto skutkových okolností a právní důsledky, které z toho vyvodil Tribunál¹⁹.

37. Z toho vyplývá, že na rozdíl od tvrzení Rady je třeba první důvod považovat za přípustný.

38. Pokud jde o věc samou, v první části tohoto důvodu navrhovatelka v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil pochybení při výkladu, jakož i porušení zásady právní jistoty při definici pojmu „spojení“ vyplývajícího z čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145.

39. Úvodem je třeba poznamenat, že podle čl. 1 odst. 1 písm. a) a b) pozměněného rozhodnutí 2014/145 členské státy přijmou opatření nezbytná k zamezení vstupu na své území nebo průjezdu přes ně jednak fyzickým osobám, které nesou odpovědnost za činnosti nebo politiky, jež narušují nebo ohrožují územní celistvost, a jednak fyzickým osobám, které materiálně či finančně podporují ruské činitele s rozhodovací pravomocí odpovědné za anexi Krymu nebo za destabilizaci Ukrajiny. Tento zákaz se na základě poslední věty tohoto článku vztahuje rovněž na „fyzické osoby s nimi spojené“.

40. Kromě toho vzhledem k tomu, že ve stanovisku předneseném dnes ve věci C-702/23 P, Timčenko v. Rada, navrhuji zamítnout kasační opravný prostředek G. N. Timčenka z důvodu, že se Tribunál nedopustil pochybení, když vůči němu použil kritéria stanovená v podstatě v čl. 1

¹⁹ – Viz rozsudek ze dne 12. prosince 2024, Euranimi v. Komise (C-772/23 P, EU:C:2024:1025, bod 35 a citovaná judikatura).

odst. 1 písm. b) a a) pozměněného rozhodnutí 2014/145²⁰, je třeba konstatovat, že by se na navrhovatelku vztahoval čl. 1 odst. 1 *in fine* tohoto rozhodnutí, pokud by byl přijat závěr, že kritérium „spojení“, stanovené v tomto článku, bylo Tribunálem vyloženo a použito správně.

41. V tomto ohledu z bodů 74 a 76 napadeného rozsudku vyplývá, že Tribunál rozhodl, že pojem „spojení“ se týká fyzických nebo právnických osob, které udržují pouto, jež přesahuje rodinný vztah, jejichž zájmy mohou být spojeny ve společné právní struktuře nebo které jsou obecně spojeny společnými zájmy, aniž se vyžaduje spojení prostřednictvím hospodářské činnosti. Tribunál navíc upřesnil, že pokud jsou tyto osoby spojeny rodinným vztahem, je třeba prokázat objektivní existenci prolínání společných zájmů, které nemusí být nutně formalizováno v právní struktuře vytvořené za tímto účelem.

42. Podle ustálené judikatury platí, že ustanovení unijního práva musí být vykládána s ohledem nejen na znění takových ustanovení, ale i jejich kontext a cíle, které sleduje akt, jehož jsou součástí²¹.

43. Pokud jde o doslovný výklad pojmu „spojení“, je třeba konstatovat, že tento pojem běžně označuje skupinu několika subjektů spojených vazbou. V případě spojení týkajícího se osob se jedná o seskupení alespoň dvou jednotlivců, kteří se sdružují za společným účelem²². Tribunál se tedy nedopustil pochybení, když v bodě 74 napadeného rozsudku bez dalšího konstatoval, že pojem „spojení“, tak jak je uveden v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145, je třeba chápat jako pojem, který se týká „fyzických nebo právnických osob, které jsou obecně spojeny společnými zájmy“, nebo „jakékoli fyzické nebo právnické osoby nebo jakéhokoli subjektu, který je spojen [...] s osobou, na kterou se vztahují omezující opatření“ podle kritérií stanovených v tomto článku.

44. Dále, je třeba poznamenat, že ve znění čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 není pojem „spojení“ výslovně charakterizován dalšími prvky, které by mohly vymezit rozsah jeho významu. Tak by tomu mohlo být, kdyby byl doplněn o určující přídavné jméno nebo přívlastek, jako jsou například výrazy „právní“ nebo „hospodářské povahy“. Nefigurují u něj ani další gramatická doplnění, která by upřesňovala jeho význam. V tomto kontextu se Tribunál rovněž nedopustil pochybení, když v podstatě konstatoval, že společné zájmy spojených členů podle čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 nemusí nutně vyžadovat spojení „prostřednictvím hospodářské činnosti“ nebo že musí být formalizovány „v právní struktuře vytvořené za tímto účelem“.

45. Domnívám se, že výše uvedené úvahy jsou rovněž podpořeny právním rámcem, do kterého kritérium „spojení“ stanovené v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 spadá, jakož i cíli, které toto kritérium a další pravidla, která jej doprovázejí, sledují.

46. Z kontextuálního hlediska je totiž třeba poznamenat, že zatímco každé z kritérií stanovených v čl. 1 odst. 1 pozměněného rozhodnutí 2014/145 přesně a podrobně určuje prvky, které musí být splněny, aby je bylo možné uplatnit na jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu, pojmy „fyzické osoby s nimi spojené“ nejsou dále specifikovány, což vede opět k závěru, podobně jako v případě

²⁰ – Odkaz na kritéria pro zapsání G. N. Timčenka je v tomto pořadí v souladu s pořadím přezkumu ve stanovisku předneseném ve věci C-702/23 P, Timčenko v. Rada.

²¹ – Viz rozsudek ze dne 3. září 2024, Illumina a Grail v. Komise (C-611/22 P a C-625/22 P, EU:C:2024:677, bod 116).

²² – V tomto smyslu viz třetí význam francouzského pojmu „association“, tak jak je definován ve slovníku Larousse, který je k dispozici na adrese <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/association/5856>.

výše uvedeného doslovného výkladu, že musí být vykládány bez zvláštních omezení, a zejména, že není nutné, jak správně uvedl Tribunál, aby spojení mezi dotčenými osobami bylo hospodářské povahy nebo bylo součástí zvláštní právní struktury.

47. Zdá se mi, že jediné omezení v tomto ohledu vyplývá z judikatury Soudního dvora týkající se jiných režimů omezujících opatření přijatých Radou. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že Soudní dvůr při výkladu kritéria „spojení“ podobného tomu v projednávané věci v souvislosti s režimem omezujících opatření přijatých vůči Barmě rozhodl, že fyzická osoba nemůže být předmětem omezujících opatření pouze z důvodu svého příbuzenství s osobami, které jsou samy předmětem takových opatření, a nezávisle na svém osobním jednání²³.

48. Přitom je třeba konstatovat, že v tomto případě Tribunál při výkladu čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 zohlednil vodítka vyplývající z uvedené judikatury, když v bodech 74 a 76 napadeného rozsudku jednoznačně uvedl, že k tomu, aby bylo možné považovat fyzické osoby dotčené tímto článkem za „spojené“ ve smyslu tohoto ustanovení, musí „existovat spojení, které přesahuje pouhý rodinný vztah“, takže v případě spojení dvou osob takovým vztahem musí být prokázána „objektivní existence prolínání společných zájmů“.

49. Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelka, neomezuje definice Tribunálu pojem „spojení“ pouze na společné činnosti, které mohou vykonávat dva příslušníci téže rodiny, jako jsou manželé, v rámci svého rodinného vztahu. Z výkladu Tribunálu totiž vyplývá, že Rada jako orgán odpovědný za prokázání opodstatněnosti zařazení fyzické osoby na seznamy omezujících opatření jako „osoby spojené“ s jinou zařazenou osobou musí prokázat existenci společných zájmů přesahujících zájmy, které mohou sdílet příslušníci téže rodiny v rámci svého vztahu.

50. Pokud jde o cíl kritéria „spojení“ uvedeného v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145, je třeba jej vykládat s ohledem na cíle sledované dotčenými omezujícími opatřeními, jejichž součástí toto rozhodnutí je. V podstatě se jedná o vyvinutí co největšího tlak na ruské orgány a hospodářství Ruské federace, který by finančně oslabil její destabilizační schopnost na území Ukrajiny, jakož i vojenskou agresi, jíž je uvedená země vystavena²⁴.

51. Podle mého názoru existuje jasná souvislost mezi zaměřením na osoby spojené s jinými osobami, na které se vztahují omezující opatření podle kritérií stanovených v čl. 1 odst. 1 pozměněného rozhodnutí 2014/145, na jedné straně, a cílem omezujících opatření v projednávané věci na straně druhé. Rozšířením okruhu osob dotčených těmito omezujícími opatřeními totiž Rada hodlala zvýšit tlak na Ruskou federaci zejména v souvislosti s podstatnou změnou týkající se ohrožení svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny, kterou představovala invaze na území této země. Není tudíž nutné, jak to vyložil Tribunál v napadeném rozsudku, aby pojem „spojení“ podléhal podmínkám přesahujícím pouhou existenci společných zájmů mezi spojenými osobami, s výjimkou případů příslušníků téže rodiny, jak již bylo vysvětleno.

²³ – Rozsudek ze dne 13. března 2012, Tay Za v. Rada (C-376/10 P, EU:C:2012:138, bod 66).

²⁴ – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. června 2020, VTB Bank v. Rada (C 729/18 P, EU:C:2020:499, bod 59), a ze dne 28. března 2017, Rosneft (C 72/15, EU:C:2017:236, bod 123). V tomto ohledu viz rovněž rozsudek ze dne 15. listopadu 2023, OT v. Rada (T-193/22, EU:T:2023:716, bod 144), v němž Tribunál podle mého názoru popisuje cíle pozměněného rozhodnutí 2014/145 způsobem, který by Soudní dvůr mohl snadno potvrdit.

52. S ohledem na výše uvedené se nedomnívám, že se Tribunál dopustil pochybení při výkladu čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145. Tvrzení navrhovatelky směřující k prokázání takového pochybení v bodech 74 až 76 napadeného rozsudku je proto třeba odmítnout.

53. Tribunál ostatně v rozporu s tvrzením navrhovatelky neporušil zásadu právní jistoty, když vložil pojem „spojení“ ve smyslu popsáném v předchozích bodech.

54. V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že zásada právní jistoty vyžaduje, aby právní pravidla byla jasná a přesná a jejich použití bylo pro právní subjekty předvídatelné, zejména pokud mohou vyvolat nepříznivé důsledky pro jednotlivce a podniky. Tyto požadavky však nelze chápat tak, že brání tomu, aby v dotčeném unijním pravidle byl použit abstraktní právní pojem, ani tak, že vyžadují, aby takové pravidlo uvádělo jednotlivé konkrétní situace, ve kterých se uplatní, jelikož tyto situace nelze předem všechny určit²⁵.

55. Domnívám se, že výklad Tribunál, tak jak vyplývá z bodů 74 až 76 napadeného rozsudku, je s těmito požadavky v souladu. Ačkoli samozřejmě nelze předem předvídat všechny situace, v nichž se čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 použije, výklad Tribunálu poskytuje dostatečně konkrétní kritéria pro rozpoznání případů, v nichž se pojem „spojení“ může uplatnit. Zejména je třeba konstatovat existenci „spojení“ ve smyslu uvedeného článku tehdy, pokud je dvě nebo více osob spojeno společnými zájmy, aniž tyto zájmy mají hospodářskou povahu nebo aniž je spojení mezi nimi právně formalizováno. V případě příslušníků jedné rodiny, jak tomu může být v případě manželů dotčených v projednávané věci, je navíc nezbytné, aby společné zájmy přesahovaly jejich pouhý rodinný vztah a aby se uvedené zájmy objektivně prolínaly.

56. Z výše uvedených úvah vyplývá, že Tribunálu nelze vytýkat, že se dopustil pochybení při výkladu, nebo dokonce porušení zásady právní jistoty, pokud jde o kritérium „spojení“ uvedené v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145, jak tvrdí navrhovatelka.

57. První část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je proto třeba zamítnout.

58. Pokud jde o druhou část tohoto důvodu, navrhovatelka v podstatě tvrdí, že i za předpokladu správnosti výkladu kritéria „spojení“ uvedeného v čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 provedeného Tribunálem se Tribunál dopustil pochybení při právní kvalifikaci skutečností v projednávané věci, zejména když dospěl k závěru, že samotná účast navrhovatelky v nadaci Timčenkových splňuje toto kritérium.

59. V tomto ohledu je třeba uvést, že úvahy týkající se použití čl. 1 odst. 1 *in fine* pozměněného rozhodnutí 2014/145 na navrhovatelku jsou uvedeny v bodech 77 až 79 napadeného rozsudku.

60. Tribunál totiž nejprve konstatoval, že manželé Timčenkovi byli zakladateli nadace Timčenkových, v níž byla navrhovatelka navíc členkou správní rady. Dále, Tribunál konstatoval, že se oba manželé přímo a aktivně podíleli na provozu této nadace. Mohli zejména získávat informace o její činnosti, mít přístup k jejím dokumentům a jmenovat a odvolávat členy její dozorcí rady, která byla podle stanov nadace „nejvyšším kolektivním orgánem“ nadace. Konečně Tribunál z těchto skutečností vyvodil, že Rada mohla mít za to, aniž se dopustila nesprávného posouzení, že navrhovatelka byla v rámci nadace Timčenkových spojena se svým manželem.

²⁵ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Litva a další v. Parlament a Rada (Balíček mobility) (C-541/20 až C-555/20, EU:C:2024:818, bod 159 a citovaná judikatura).

61. V projednávané věci tudíž vyvstává otázka, zda výše uvedené úvahy postačují k naplnění kritéria „spojení“ stanoveného v čl. 1 odst. 1 pozměněného rozhodnutí 2014/145, jak je vyloženo v bodech 74 až 76 napadeného rozsudku, nebo zda Tribunál, jak tvrdí navrhovatelka, neprokázal společné zájmy, které by oba manželé sdíleli nad rámec svého manželského svazku.

62. V tomto ohledu se domnívám, že i když Tribunál nepodává podrobná vysvětlení společných zájmů manželů Timčenkových, samotná skutečnost, že byli zakladateli nadace, která se ostatně nazývá „Nadace Jeleny a Gennadije Timčenkových“, sama o sobě svědčí o tom, že tito manželé měli společné zájmy, které přesahovaly rámec jejich rodinných vztahů, a byli tudíž spojeni. Považuji za obtížné připustit, že založení a správa nadace, bez ohledu na to, že má dobročinný účel, jak zdůrazňuje navrhovatelka, může být chápáno jako běžná činnost manželského páru nebo jako pouto, které nepřesahuje pouhou příslušnost ke stejnému rodinnému kruhu. Kromě toho je třeba zdůraznit, že činnosti vykonávané v rámci nadace spadaly do veřejné sféry jejich dvou zakladatelů, a přesahovaly tedy manželskou sféru manželů Timčenkových, která je podle mého výkladu judikatury zkoumané v bodě 47 tohoto stanoviska jediným vztahem, který je při neexistenci dalších doplňujících prvků vyloučen z působnosti pojmu „spojení“ podle čl. 1 odst. 1 pozměněného rozhodnutí 2014/145.

63. Dále mimo to, že Soudní dvůr neměl příležitost vyslovit se k přístupu Tribunálu uplatněnému v rozsudku Prigožinová, jelikož v daném případě nebyl podán kasační opravný prostředek, se nedomnívám, že by měl nyní v projednávané věci z uvedeného rozsudku vycházet jako z precedentu, jak tvrdí žalobkyně. Je totiž třeba uvést, že v uvedeném rozsudku Tribunál konstatoval, že spojení žalobkyně s jejím synem, jehož jméno figurovalo na seznamu připojeném k aktům napadeným v uvedené věci, spočívalo pouze na jejich příbuzenství, jelikož v okamžiku přijetí uvedených aktů se již řízení společností spojených s jejím synem neúčastnila²⁶. Tak tomu přitom v projednávané věci není, jelikož existence společných zájmů Timčenkových skrze jejich nadaci v okamžiku přijaté aktů napadených tímto kasačním opravným prostředkem přetrvávala.

64. Z toho plyne, že i když Tribunál podrobněji nevysvětlil společné zájmy, které v projednávané věci přesahovaly pouhé společenství zájmů, jež je vlastní každému rodinnému vztahu, jsou zjištění uvedená v bodech 77 až 79 napadeného rozsudku, týkající se nadace Timčenkových a role manželů Timčenkových v rámci této nadace, podle mého názoru dostatečná k vyloučení existence nesprávného právního posouzení ze strany Tribunálu ve smyslu tvrzeném navrhovatelkou.

65. V každém případě upozorňuji Soudní dvůr na skutečnost, že v bodech 44 až 47 napadeného rozsudku Tribunálu uvedl, že podle odůvodnění sporných aktů se navrhovatelka podílela na veřejných záležitostech svého manžela prostřednictvím nadace Timčenkových a měla prospěch ze svého manžela. Tribunál zejména uvedl, že prostřednictvím role, kterou navrhovatelka zastávala v uvedené nadaci, ji činila součástí veřejných aktivit svého manžela a mít z nich prospěch, především skrze své společenské postavení. Na základě spisu, který měl Tribunál k dispozici, byla činnost navrhovatelky v rámci nadace, tak jak byla následně popsána v bodech 77 a 78 napadeného rozsudku, považována Radou za prvek zakládající tuto účast, a tedy spojení navrhovatelky se svým manželem.

66. Ze skutečnosti, že se navrhovatelka prostřednictvím nadace podílela na veřejných záležitostech svého manžela, lze tedy vyvodit, že činnosti manželů Timčenkových přesahovaly společenství zájmů, které je vlastní běžnému manželskému vztahu. Kromě toho je třeba ve shodě

²⁶ – Rozsudek Prigožinová, body 94 a 98.

s argumenty předloženými Radou a Komisí poznamenat, že Tribunál ve svých zjištěních zohlednil profesní kritéria vyplývající jednak z účasti navrhovatelky prostřednictvím nadace Timčenkových na veřejné dobročinné činnosti svého manžela a jednak z úzkých majetkových vazeb mezi nimi, z čehož lze vyvodit, že oba manžele spojovaly společné zájmy, byť ne hospodářské, které přesahují pouhý rodinný vztah.

67. S ohledem na výše uvedené úvahy, pokud by Soudní dvůr nedospěl k závěru, že zjištění uvedená v bodech 77 až 79 napadeného rozsudku sama o sobě postačují k tomu, aby odůvodnila uplatnění kritéria „spojení“ stanoveného v čl. 1 odst. 1 pozměněného rozhodnutí 2014/145 na navrhovatelku, navrhuji, aby rozhodl, že se Tribunál nedopustil pochybení při právní kvalifikaci skutkového stavu dotčené věci s ohledem na body 44 až 47 napadeného rozsudku, které jsou v konečném výsledku součástí obsahu rozhodnutí Tribunálu, jež je předmětem projednávaného kasačního opravného prostředku.

68. Druhou část prvního důvodu kasačního opravného prostředku je proto třeba zamítnout.

69. Vzhledem k tomu, že žádné části prvního důvodu kasačního opravného prostředku nebylo vyhověno, je třeba tento důvod zamítnout v plném rozsahu.

IV. Závěry

70. S ohledem na analýzu uvedenou v tomto stanovisku navrhuji, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl, pokud jde o jeho první důvod. Nebudu se vyjadřovat k jeho zamítnutí, pokud jde o ostatní důvody vznesené navrhovatelkou, ani k tomu, které účastníci řízení má být uložena náhrada nákladů řízení podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora.